

[Elgaard.]

med de nuværende Lønnings- og Indtægtsforhold for Befolkningen at klare sig igennem.

Det er ikke uinteressant at lægge Mærke til, hvorledes Statistikken ved Udregningen af Pristallet for Oktober 1940 kan fastslaa den samlede Stigning, der er paa 38 pCt., men ogsaa Fordelingen mellem Husholdningsbudgettets forskellige Hovedposter. Jeg skal ikke opholde mig ved de forskellige Poster ud over, at jeg gerne vil fremhæve, at Rigsdagen allerede for noget tilbage vedrørende Spørgsmaalet om Huslejens Højde har truffet saadanne Beslutninger, at der i det sidst udregnede Pristal for Boligers Vedkommende, altsaa for Huslejen, kun er en Stigning paa 10 pCt. Jeg ønsker dertil at føje, at det er ogsaa paa sin Plads her at minde om den Foranstaltning, der er foretaget af Myndighederne med Hensyn til en Nedsættelse af Brødprisen, og den Foranstaltning, der er foretaget med Hensyn til en Begrænsning af Smørprisen for Hjemmeforbruget, og enkelte andre Bestræbelser, saasom at søge at skaffe billigere Mælk i større Udstrækning til Bybefolkningen. Men ikke des mindre er Stigningen i Pristallet en Kendsgerning.

Den næste Post og for øvrigt den eneste ud over de allerede nævnte, jeg gerne vil pege paa, er den Post, der indeholder Beregningerne for Skatter og Kontingenter o. lign. Denne Post er fra Juli-Pristallet 1939 til Oktober-Pristallet 1940 steget med ca. 40 pCt. Det er en Stigning, der er fuldt saa høj som den gennemsnitlige Stigning.

Her vil jeg gerne kort gøre opmærksom paa, at jeg finder det i høj Grad anerkendelsesværdigt, at Dansk Arbejdsgiverforening har givet sine Medlemmer et kontingentfrit Aar, og at Arbejdsgiverforeningens Ledelse, accepteret af et Medlemsmøde, har taget et betydeligt Millionbeløb fra Foreningens Reservefond og stillet det til Raadighed for produktivt Arbejde. Det er et Bidrag, man maa yde Anerkendelse under de Forsøg, der nu gøres fra mange Sider paa at yde en væsentlig Indsats imod de store Vanskeligheder, den kommende Vinter vil bringe ogsaa for vore Arbejdere. Man maa haabe — og jeg vil gerne henstille stilfærdigt —, at det Eksempel, der her er givet fra Arbejdsgiverforeningen, følges af andre Organisationer, der er stillet under lignende Forhold som denne Forening.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Priserne endvidere da har Priskontrolraadet gjort Henstilling til Regeringen om, at man, for at give større Mulighed for virknings-

fulde Indgreb over for visse Varers Prisstigning, søger Loven ændret paa visse Punkter. Det er muligvis rimeligt, at man søger saadanne Ændringer indført, selv om man ikke skal vente sig alt for meget paa dette Omraade. Jeg synes i øvrigt, at hvis man med Hensyn til de Varer, der hører til det strengt nødvendige daglige Forbrug, kunde holde et Prisniveau nogenlunde svarende til de Indtægtsmuligheder, som de Befolkningsgrupper har, der ligger i de nederste Indtægtsgrænser, vilde der vel ikke ske noget særlig slemt, hvis andre Varegrupper, der er lettere at undvære, var ude for en Prisstigning af et noget andet Omfang. Venstre for sit Vedkommende regner imidlertid med, at hele dette Problem er til Behandling og Overvejelse i Regeringen, og jeg kan godt føje til, at af den Maade, hvorpaa Regering og Rigsdag søger at klare denne Opgave, vil det i høj Grad afhænge, hvorledes man gennem denne Vinters Erfaringer vil kunne bedømme og vurdere det Arbejde, der er gjort her i Rigsdagen.

Det bliver nu Rigsdagens Opgave i de kommende Maaneder vedrørende Finanslovsforslaget at gennemgaa denne Finansplan, og dette Arbejde maa naturligvis ogsaa knytte sig til Behandlingen af den direkte Skattelov, som den højtærede Finansminister har fremsat Forslag om samtidig med Finanslovsforslagets Fremlæggelse.

Jeg nævnte til Indledning, at Samarbejdet mellem Staten og Erhvervene maa udbygges bedst muligt med Henblik paa de vanskelige Opgaver, vort Samfund staar over for. Efter Krigsudbrudet og den hermed følgende Afspærring kommer man ikke uden om ret vidtgaaende Indgreb i det økonomiske Liv. Dette vil sikkert ogsaa Erhvervslivets Mænd forstaa og billige, men det vil fremme det nødvendige Samarbejde, dersom Erhvervslivet kan være sikker paa, at Statsmyndighederne ikke vil foretage Skridt med videregaaende Konsekvenser end dem, som de unormale økonomiske Forhold i Øjeblikket og i den nærmeste Fremtid gør strengt nødvendige. Statsmagten bør i Forholdet til det private Erhvervsliv, ogsaa i denne Tid, først og fremmest optræde som forstaaende Medarbejder og Tjener og ikke i større Udstrækning som Diktator. Jeg tror, at den Støtte, direkte eller indirekte, som Regeringen og Lovgivningsmagten gerne vil yde Produktionen, i saa stor Udstrækning som muligt skal ydes paa den Linie, at dansk Næringsliv ogsaa gennem disse Tider beholder sit eget Ansigt. Produktionen er en tjenende Funktion i Samfundet, idet den skal dække